

48 sidor

Busiga valpen Fokus

Hur barn, vuxna och hund interagerar
på bästa sätt.

Hej, jag heter Fokus

Jag kom till min nya flock när jag var 8 veckor eller familj som de kallar det. Det är lite läskigt, för de pratar ett annat språk än vad jag och mina syskon gör.

Det är viktigt att barnen får vara delaktiga med den nya valpen.

Som vuxen har vi ett stort ansvar att vägleda barnen och valpen så det blir en fin relation på bådas villkor.

Allt som händer mellan 3-12 första veckorna i valpens liv, kommer den alltid ihåg.

Det kallas socialiseringsperioden som gör att vi här kan presentera valpen för olika djurarter, miljöer och människor i syfte att göra den trygg.

Här är det viktigt att jobba i korta stunder och inte överdriva, utan allt med måtta.

Det är en begränsning av vad valpen orkar ta in, och det ska ju bara vara positiva upplevelser.

De leker på ett sätt som inte jag är van vid. Jag och mina syskon puttade på varandra och brottades. Det verkar inte vara populärt i denna flocken.

Vi får inte glömma att valpen leker med oss som den gjorde i valplådan. Därför är det viktigt att visa vår typ av lek med leksak, så det inte blir förbud och "nej" hela tiden. Ju tidigare vi introducerar vår typ av lek, ju mer positivt blir det. Det gör det lättare för valpen att förstå och göra rätt.

När vi sov, låg vi tätt mot varandra jag och mina syskon. Ibland låg mamma och sov tillsammans med oss. Det kändes tryggt, men här vet jag inte hur de tänker. Det känns lite läskigt att sova själv.

Var ska hunden ligga?

Hunden är ett flockdjur och vill vara med sin flock även när den sover. Om du inte vill ha den i sängen, kan man ha valpen i en större kartong bredvid sängen. Då kan man nå den med handen när den behöver extra närhet.

När jag måste kissa eller bajsa, brukar jag bara sätta mig ner.
Det är väl inte så noga tänker jag.
Min mamma plockade upp bajset efter mig och mina syskon.

Hur får jag valpen rumsren?

Om den ligger i kartong eller annat bredvid sängen, vill valpen säga till när den behöver göra sina behov. Då lär du den samtidigt påkalla på uppmärksamhet när den behöver gå ut.

Om det är bråttom, kan du bära valpen fram till ytterdörren, men låt den gå ut själv då det kan vara lättare att koppla platsen den ska söka sig till.

Om olyckan är framme, gör inget stort av det. Försök bryta och bär ut valpen och beröm när den avslutar utomhus.

Valpen behöver gå ut när den;

1. har lekt eller varit aktiv
2. när den sovit
3. har ätit

Nu har jag fått nya syskon att leka med och det tycker jag är roligt. De leker på ett annat sätt än vad jag är van vid.

De vill gärna jaga mig och ta saker ifrån mig. När jag tar en sko eller strömpa blir det liv i luckan, så det verkar som de uppskattar den leken.

Jag upptäcker nya saker hela tiden.
En gång var jag inne på toaletten och där
såg jag en vit rulle.
När jag drog i den, följde den med mig.
Den var väldigt lång.

“Åh nej”, sa min familj och skrattade och
sprang efter mig.

Här gör vi ett vanligt misstag då hunden ser vinsten i att ta något som den inte får. Vi skapar vinsten genom att agera och ge en aktivitet, ett upprepande av "nej" kan också bli en vinst.

Hur kan man göra?

När hunden tar något du är rädd om eller inte får, så sett dig ner och prata positivt "vad har du hittat?".

Ha en leksak eller godis i handen och gör byteshandel så valpen ser det positivt att istället lämna det till dig. När du får det till dig, kan du lägga in "lämna". Gör du så, blir det inte lika intressant att sno saker. Du får till och med en påbörjad apporteringsträning.

Låt valpen ha en egen korg fylld med olika leksaker den kan hämta när den vill leka.

Då kan man lätt styra den till sina egna leksaker.

OBS!!!!

Ha alltid byteshandel så det är positivt att lämna ifrån sig vad som helst. Annars kan man senare få fram resursförvar då hunden känner att den måste försvara det den tycker har ett stort värde.

(Filmen på IVO med toarullen)

När jag har egen leksak och de vill leka, springer de efter mig och tar min leksak ifrån mig. Det tycker inte jag är roligt. Jag tycker det börjar bli jobbigt!

Jag har sagt till många gånger men de lyssnar inte på mig. Jag har gått undan för att vara själv, jag har gömt mig, morrat för att öka avståndet och tittat bort. De lyssnade en gång när jag bet i handen, så det är det enda de förstår verkar det som.

Undvik att barnen springer efter för att ta ifrån valpen det den har i munnen utan byteshandel. Det är ingen bra lek eftersom man stärker valpens upplevelse att bli fräntagen det man tycker har ett värde.

Valpens naturliga beteenden är att titta bort, gå undan och kanske gömma sig. Om man inte svarar på dessa signaler måste hunden till slut vara ännu tydligare och ta nästa steg.

Det blir att morra för att utöka avståndet till den som inte lyssnat och sista steget är att gå till bett.

När hunden biter brukar vi instinktivt reagera och backa både med händer och kropp.

Det är till slut naturligt att försvara och säga till genom att bli resursförsvarare. Och hundens uppfattning som vi har visat den är att det ända vi förstår är bett. Det innebär att hunden hoppar över alla naturliga steg och går direkt till bett.

När man försvarar något är det vanligt att hunden morrar i syfte att utöka avståndet och till slut kanske biter, då blir det mindre trevligt och skapar en oro i familjen. För många är det då fel på hunden, men det är det ju inte eftersom vi missat och lärt den att agera på fel sätt.

Självklart ska valpen lämna ifrån sig något om det behövs, men det gör den om man tidigare lämnat genom byteshandel. Det gäller att "trycka på rätt knapp".

Vill understryka att detta har inte med ledarskap att göra. I så fall vore vi dåliga ledare som stör den och inte unnar den att ha något för sig själv. Det handlar helt enkelt om att respektera och läsa hunden så inte hunden tappar förtroendet för oss. Den vill ju vara oss till lags och samarbeta.

Nu har jag fått hjälp ut av de vuxna,
för nu har mina människosyskon
slutat jaga mig.
Det känns mycket bättre.

Hur kan man träna?

Det bästa är att bygga relationer mellan valpen och barnen genom att barnen skapar uppgifter för valpen tillsammans med en vuxen. Då skapas en relation då barnen är en resurs och samarbetspartner, vilket gör de viktiga för valpen.

Hopp och bett i kläder och kropp byts då oftast ut mot en förväntan på att få uppgifter från barnen.

Det är viktigt att det är på bådass villkor och kravlösa uppgifter. Det ska helt enkelt vara roligt där båda parter växer i uppgiften.

Om barnen ska uppfostra hunden, är det lätt att vi lär barnen att dominera hunden. Det är inte positivt, utan här ska vi bygga relationer och samspel.

Förslag till några enkla uppgifter;

1. Ge valpen mat
2. Gömma godis som valpen senare får söka upp
3. Gömma leksak som valpen får leta upp och behålla en stund
4. Gå slalom mellan benen
5. Gå upp på stenar eller nerfallna träd
6. Barnet får gömma sig och valpen får leta reda på sin kompis
7. Godisträd,- barnet trycker godis i en ihålig trädstam/bark som valpen sedan får leta upp och äta. Lägg även godiset lite högre som valpen får kämpa för att få ut. Att stå på bakbenen skapar träning för valpens balans och bakdel / kropps kontroll.

Nu hittar mina syskon på roliga saker som vi gör tillsammans.

Nu får jag leta efter min leksak som de gömt och det är jätteroligt och spännande att hitta den. Jag tror de säger "leta" när jag ska starta sökandet.

Jag får behålla min leksak när jag hittat den eller så får jag något annat istället när jag ska lämna den.

Ibland har de lagt ut godisar och det är både roligt och gott.

Vi är inomhus eller på gräsmattan.

När jag får gå slalom mellan brorsan eller syrrans ben, blir det mycket att tänka på.

Vi får träna på att hålla koll på våra armar och ben.

Jag arbetar nära också, men det går bra för jag litar på dom.

Jag blir trött när vi gjort saker
tillsammans.

Sedan sover jag gott.

När jag sover vill jag inte bli störd,
men det gör de.
Dom är tydligen leksugna eller vill
visa sina kompisar att jag finns.
Men jag är trött och vill sova.

En gång morrade jag för att de inte skulle störa mig, och då gick de iväg. Måste jag morra varje gång tro?

Det är viktigt att valpen får lugn och ro när den ska vila eller sova. Att bli väckt flera gånger kan vara påfrestande för valpen och till slut kan den morra eller bita för att få vara i fred.

Har man barn som har svårt att ta till sig att låta bli att väcka valpen, får vi inte ge upp utan upprepa varför flera gånger samt sätta en regel tillsammans.

Det kan hjälpa att skapa regel om att på filten/i korgen får man inte störa valpen.

Det innebär att valpen snabbt lär sig att gå till filten/korgen när den vill vara ifred. En del hundar tycker om att krypa under något när den vill dra sig undan, lite "lya tänk".

Där kan man med fördel erbjuda valpen att gå in i en bur och känna sig trygg. Buren kan man senare ta med sig till olika platser och erbjuda buren som valpen känner sig trygg med.

Då blir det tydligare för omgivningen att man inte ska störa valpen. Låt dörren till buren vara öppen.

Nu har jag fått en bur och en fast plats
att sova.
Härligt, för när jag lägger mig där får jag
sova i fred.

Det verkar som om de har annat att göra.

Nu för tiden kliar det sååå i mina tänder.
Jag måste bara bita på det jag får tag i,
för det hjälper.

Det är inte alltid att det är populärt, men
jag kan inte låta bli.

Ibland verkar det som om jag tappar en tand eller två.

Det är kanske därför det känns som det är någon som biter mig i rumpan när jag bajsar ibland.

Valpen blir fyra månader

När valpen blir fyra månader, händer det en del. Den börjar oftast tappa alla mjölkttänder, så det kliar en del i valpens mun. Det kan säkert ömma lite också.

Det bästa är att ha några tuggben liggande framme som den kan ta när det finns ett behov. Det spar på oönskat bitande på andra saker.

Vid fyra månaders ålder kan valpen bli mer kritisk för sin omgivning. Det kan ge sig i uttryck av att inte vara lika öppen för alla kontakter eller ljud med mera. Detta är individuellt i vilken grad, men det är bra att känna till.

Det bästa är att jobba med valpen och inte mot. Det innebär att ge valpen tid att undersöka det som den är kritisk för och inte pusha på, utan stötta om det behövs.

Jag börjar lära mig några ord som de säger.
"Mat" lärde jag mig först, för det är gott.
"Kom" är ett annat ord de säger när jag ska
komma fram till dom.

Då blir de glada, så det har jag fortsatt med
om inte det är något annat som är intressant.
Ibland verkar det som att jag heter "nej".

Lite tips för grundträning i inkallning

När hunden tar sin första tugga av sin mat, kan ni säga "kom" eller annat ord ni tänker ha vid inkallning. "Hit" är också ett bra ord eftersom vi ofta säger "kom" utan att mena samma sak.

När valpen är lös och kommer utan att du påkallat på uppmärksamhet, säg din inkallningssignal och ge valpen belöning som godis och sedan avsluta med att säga "fri" eller annat ord som betyder att den kan släppa fokus på dig.

Upprepa varje gång valpen söker upp dig.

Koppla sällan valpen första gång du kallat in den. Då är det bättre att låta bli att komma eftersom kopplet blir ett hinder för allt det roliga utanför kopplets längd. Det vill vi undvika att lära valpen. Träna inkallning några gånger innan du kopplar valpen. Gör en "fri-signal" varje gång den får vara lös igen.

Det är roligt att komma när jag är utan koppel, för då får jag godis när jag kommer.

Ibland kommer en leksak som vi leker tillsammans med.

De började med att skapa en rolig lek.
När jag kom, försökte de liksom fånga mig
genom att sträcka sina händer över mig.

Då rusade jag bara förbi och sprang en
runda. Det verkade som om de gillade det,
för de blev mer aktiva när jag lurade dem.
Denna leken tycker jag om.

Fler tips för grundträning i inkallning

När valpen kommer, så be den sitta.
Du kan ha godis i handen för att uppehålla den.

Tag sedan i halsband eller sele från undersidan och inte över valpens huvud.
Ge sedan godiset du har i handen.

Träna ett moment cirka tre gånger lyckade försök så inte hunden hinner tröttna. Byt sedan moment.
Då kvarstår hundens motivation till nästa träning och moment. "Sluta när det går som bäst".

Nu har de slutat med det och säger att jag ska sitta istället när jag kommer. Sedan får jag godisar eller lek.

Dom blir så glada då och det verkar som om jag gör rätt, så det vill jag göra varje gång!

Oftast kommer jag när de ropar på mig, för det är ju spännande att se vad jag får.

Ibland blir jag kopplad, men det är ganska skönt, för då börjar jag bli trött.

Det känns bra att gå tillsammans med den som håller i kopplet också.
Det heter "nära" och då ska jag gå bredvid.

När jag får gå fritt i kopplet, brukar de säga "fri".
Då får jag gå som jag vill i kopplet.

Jag brukar gå och nosa och ta reda på vem som gått före oss.

Hur högt de har kissat, om det är hon eller han eller var de bor. Sedan hinner jag inte läsa mer förrän vi ska gå vidare.

Ja, det blir nästan som att läsa tidningen som ni människor gör.
Ibland läser jag även kontaktannonserna.

Att gå nära med eller utan koppel.

Först måste du lära hunden vad det heter när valpen ska gå nära.

När din valp går bredvid dig av ren tillfällighet eller att du ökar längden i stegen så valpen kommer i rätt position, kan du ge den godis och säga "nära" medan valpen tuggar.

Ett kompletterande sätt är att stå still med godis i handen.

När valpen kommer till handen och sidan, säger du "nära" när den tuggar

Om den bästa inlärningseffekten är på 0,5-1 sekund, är det viktigt vid inlärningen att du säger signalen när valpen tuggar. Då jobbar vi med hundens belöningsystem som gör att hunden kopplar snabbare.

Start och slut

När valpen vet vad "nära" betyder, startar man momentet genom att säga det före start. Det är även viktigt att göra ett avslut så hunden kan släppa fokus på oss. Slutsignalen kan vara vad som helst, som "färdigt", "slut" eller annan signal.

När jag vill göra något, händer det saker när jag tittar på mina hussar och mattar.

Om jag inte söker kontakt genom att titta på dom, händer det inget.
Det är liksom som att de inte hör?

Det gick fort att klura ut det, så nu söker jag kontakt med de direkt när jag vill något.

Kontakt med din valp

Ge hunden feedback varje gång den söker kontakt genom att titta på dig.

Det räcker med att bekräfta valpen "hej på dig".

När ni ska göra något tillsammans, startar ni aktiviteten när hunden sökt kontakt genom att titta på dig.

Det räcker med 1 sekund, för att starta.

Det är viktigt att vara tyst och stå stilla tills hunden tar kontakt. Direkt skapas en aktivitet som att börja gå, leka, träna moment med mera.

Hunden lär sig snabbt att ju fortare jag söker kontakt, ju fortare händer det saker.

Genom denna övning, får du ett fantastiskt samspel och valpen visar viljan att kommunicera med dig.

När vi går tillsammans i koppel och möter någon, får jag gå bakom till andra sidan, det heter "sidan".

Det är skönt, för då behöver jag inte ta ansvar för det som vi möter och det känns tryggt.

Går vi längs en väg med många bilar och cyklar, får jag alltid ha människan mellan så jag får gå på andra sidan. Det kan ju vara en annan hund som jag, fast mycket större. Om den är arg eller har mycket energi, tycker jag det kan vara läskigt.

Momentet sidan

Momentet sidan har kurshundarna lärt mig. Om en hund tycker mötet är en belastning och vill öka avståndet utan att fronta situationen, byter den oftast sida genom att gå bakom dig och till motsatt sida så du är mellan objektet i mötet och hunden.

Hur tränar jag?

Börja inläringen med att stå stilla och sedan gå när valpen kan momentet. Ha godis i båda händer då den handen du pekar med är ren lockning som bara visar valpen vad den ska gå. Valpen får alltid godis från den handen och sida den kommer till.

Visa valpen med lockhanden med godis bakom dig. Titta och möt valpen med blicken på andra sidan.

När valpen kommer till andra sidan, ge den godiset och säg signalen "sidan". När valpen kan momentet, kan du starta med att säga "sidan" som start medan ni går.

Kom ihåg start och avslutningssignalen "färdig" när momentet är klart.

När vi går promenader, gör vi oftast roliga saker tillsammans.

Ibland är mina syskon med och då ladder de godisträd eller gömmer sig så jag kan leta upp dem.

När jag är med min nya mamma och pappa,
tränar vi olika moment och det tycker jag är
roligt.

Ibland får jag hoppa upp på en sten och sitta där tills jag tittar på de och de säger "hoppa ner".

Att gå på trädstammen som ligger ner är både spännande och roligt tycker jag.

Det är viktigt att skapa aktivitet innanför kopplets längd och lära valpen att kopplet inte är ett hinder för allt det roliga. Det kan lätt bli att alla vinster ligger utanför kopplets längd eftersom valpen får hälsa på de ni möter eller låter alla som tycker er valp är så söt att de vill hälsa på den. Tänk att ni inte har någon nytta med att hälsa på alla främlingar, utan kan hålla det till ens egna sociala umgänge. Din hund blir inte mindre social av det.

Om du ändå vill att din valp ska få hälsa på främlingar, är det bästa att skapa en rutin genom att den får sitta vid sin sida och när den sökt kontakt med dig, får den ett "var så god hälsa".

Då kan valpen välja om den vill hälsa eller inte.

Här får vi i första hand respektera valpens val, för om vi tvingar den att hälsa är risken att du skapar en dålig känsla hos valpen som ger sig i uttryck när den blir äldre och vill ta hand om situationen själv. Oftast blir det genom en avståndsreglering i form av murr eller utfall, vilket inte är så trevligt.

Här är det oftast något vi själva har byggt upp genom att inte läsa din hund.

Skapa de flesta aktiviteter innanför kopplet längd.

Stanna ibland och träna moment och låt det bli en aktiv promenad.

Då blir hunden både fysisk och mentalt trött och nöjd.

Du stärker även vinsten innanför kopplets längd och låter inte kopplet bli ett hinder för det roliga.

Det är inte alltid jag får leka med den vi möter, men ibland möter vi andra i min ålder och då får jag leka en stund.

Vi springer runt och brottas lite ibland. Alla ser inte ut som jag, men jag lär mig hur de leker och pratar.

Det är ju inte bara att springa till den jag vill leka med, utan regler finns tydligen här också.

De tar av mig selen och halsbandet och sedan får jag sitta och vänta på ett "var så god". Ja just det, jag måste ju söka kontakt genom att titta också, och sedan kör vi.

Att valpen får leka med andra hundar är en viktig tid, men det måste vara på bådass villkor.

Din valp ska inte behöva vara en "hackkyckling" och vara i underläge eller vara den som trycker ner den andra. Det innebär att de är jämna i leken då ingen är brötigare än den andra, då blir det rätt social lek som är värd att hitta.

Leken är viktig eftersom de lär sig att anpassa leken till varandra och träna sig att läsa av olika kroppsspråk och nyanser som gör de trygga att möta olika raser och dialekter.

Jag tycker det är bra att valpen får ha några återkommande hundar att leka med, så inte valpen skapar en förväntan och senare krav på att hälsa på alla man möter.

Rutin är då viktigt att skapa inför varje lek. Låt valpen sitta och vänta på "var så god" innan den får leka. Om du är osäker på om den stannar, kan du skapa en ögla av kopplet och lägga den runt hundens hals. Det är viktigt att vi visar oss trygga i situationen, för då är det lättare för hunden att genomföra det vi vill.

Det är inte alla som leker som jag, så ibland stoppas leken.

Oftast när den jag leker med hänger eller biter mig i nacken. Jag blir liksom en de vill jaga istället.

Det är skönt när de bryter leken då, för det är inte roligt när de är så hårda eller brottas hela tiden. Hur svårt kan det vara,- jag vill ju bara leka!

Om jag vill ha hjälp från husse eller matte,
springer jag till dom och söker kontakt.
Då vill jag inte leka mer.

Då är det skönt att få hjälp.

Om någon valp i leken börjar hänga och bita i nacken, går det över i jaktlek.

Jag tycker man ska bryta då, eftersom det blir en annan känsla i hundarna som kan skapa upprördhet och senare bråk.

Det ska enbart vara lek och inte att någon individ går över i jaktträning, utan vi eftersträvar en harmonisk social lek som är positiv.

Sluta i tid

Vi får komma ihåg att den känslan din hund har när den lämnar en plats, kommer fram nästa gång den kommer till samma plats eller situation.

Det innebär att om din valp leker tills den blir övertrött och det blir en irritation mellan valparna varje gång, är det den association din hund kommer skapa till andra hundar och lek.

Kom ihåg att inte koppla första inkallningen, utan oregelbundet antal inkallningar före ni avslutar och kopplar din valp.

När jag gör något min familj tycker om,
får jag något jag gillar.
Ibland blir det leksak och vi leker tillsammans
eller så är det något att äta.

Det är inte alltid jag vill ha det de vill ge mig.
Om de har bara en sort godis, kan jag tröttna fort.

Det bästa är om jag inte vet vad jag får, utan att allt
är gott och varierat.

Jag har en favoritleksak och den får jag leka med när jag gjort något bra.

Jag längtar bara tills vi ska träna igen, för då får jag just min favoritleksak.

Vi har börjat på, hm .....jag tror de kallar det för valpkurs.
Det är roligt och min familj verkar lära sig en del bra och roliga saker.

När vi gjort något bra, får vi något gott eller så leker vi med familjen. Det är inte alla kompisar på kursen som gillar samma sak som jag.
Några vill inte leka och de gillar inte alla godisar de får, så de spottar ut dom.

Vad är belöning?

Belöning är allt vad hundar tycker om!

Det gör att det är olika för varje individ.

Om man leker tillsammans med sin hund, ger vi oss möjlighet till en belöningsform till som gör det lättare att variera oss när vi ska belöna. Notera att det är viktigt att du som förare också tycker det är roligt att leka, annars kan det spegla över till hunden.

Förutom olika godisar, kan belöning också vara en aktivitet.

Vad sägs om att leta efter sin leksak eller bada en varm sommardag?

Kom ihåg att kopplingen mellan moment och belöning bör ske inom 0,5-1 sekund för optimal effekt.

Här rekommenderar jag att ha en belöningssignal när hunden gör rätt.

Då köper vi oss tid och kan komma med belöningen så fort vi har möjlighet.

Belöningssignalen betyder "rätt, belöning kommer".

Exempel på belöningssignal är "japp", "rätt", "yes" eller andra ord eller ljud som du känner dig bekväm med.

Ordet "bra" tycker jag vi kan undvika eftersom vi säger det till det mesta, så något nytt ord vid inlärning kan vara bra.

Nu har jag varit i mitt nya hem ett tag,
så nu börjar vi besöka platser jag inte varit på.

Ibland sitter vi bara och tittar och sedan går vi en
sväng.

När min familj bara sitter, är det urtråkigt.
När det inte händer något, lägger jag mig ner
och vilar.

Jag har märkt att om jag lägger mig direkt när
dom sätter sig ner och gör ingenting, stannar vi
inte lika länge.

Då är det ju lika bra att lägga sig med det samma
tänker jag, för då lämnar vi tidigare.
När jag lägger mig ner, känner jag mig lugn och
trygg.

Miljöträning

Miljöträning har två syften,
Vilket är att hunden känner sig trygg och lugn i de olika miljöer.

Här jobbar vi med att hunden hittar en lugn känsla
och genom det vara passiv utan att du ställer krav på lydnad.
Om du bett hunden lägga sig, är bara ett beteende och
betyder inte att hunden är lugn inombords.

Hur kan man träna?

Du och hunden sitter i olika miljöer och ser på allt som händer.
Eftersom hunden inte ska hitta på allt annat och sysselsätta sig själv,
är det bra att ha lite kortare koppel.

Här får ingen hälsa på valpen, det skapar förväntningar utåt.
Ta så lite kontakt med valpen som möjligt, så den hittar sitt lugn.
Om det verkar omöjligt, kan du droppa eller leverera små godisar på marken.
Förutsättningen för att det ska ge rätt signal till hunden, är att du inte
kommunicerar med den genom att titta eller prata.
När hunden söker och äter upp alla godisar du tappat, hjälper det den
att fokusera och äta vilket skapar ett lugn hos valpen.
Då är det lättare för den att hitta lugnet och genom det väljer att lägga sig.

Om den inte vill lägga sig, utan sitter är det helt ok.
Det kan betyda att din hund behöver kontrollkänsla i miljön,
vilket gör att den inte vill bli sårbar genom att ligga ner.

När hunden kan vara passiv i den miljön, är det dags att byta miljö.

Ibland är jag med i bilen och det är spännande.
Jag börjar lära mig att när motorn stannar,
är det något på gång.

Att åka bil med valpen innebär också en del att tänka på.
Här kommer några tips kring rutiner för att få en lugn hund i bilen.

När ni stannat bilen är det bra undvika att ta ut hunden direkt,
då lär du den att ladda eller stressa upp sig inför eventuell aktivitet.
Hunden ska vara förväntansfull först när du säger "hoppa ut".

När hunden kommet ut ur bilen, är det bra att bara stå en stund
i kortare koppel utan lydnad.

Detta i syfte att den får möjlighet att scanna av det nya området
och kan få en kontrollkänsla innan man börjar gå, vilket gör
hunden mycket lugnare. Är man lugn, tar man fler rätt beslut
och kan dessutom ha lättare att lyssna till det du säger.

Nu när vi kommet fram,
får jag vänta en stund i bilen.
Sedan får jag komma ut och göra något
tillsammans.

Ibland följer jag med och tittar när mina syskon
spelar fotboll eller gör andra saker.
Ibland händer det inget, utan jag får bara sitta i
bilen.

När jag ska komma ut från bilen, gör vi samma sak varje gång.

Jag får titta på personen och sedan heter det "hoppa ut" och då lyfter de mig till marken.

Sedan står vi still och läser in det nya området.

Jag tar reda på vem som varit där, om det är något jag måste vara försiktig med eller vad jag kan göra för att känna mig trygg.

Ibland får jag vara med till andra familjer som också har syskon som jag. Då får jag vara på min filt medan min familj mest sitter och äter.

Det är ganska skönt, för det är ingen som stör mig när jag får ligga och käka på mitt ben tills jag blir trött och somnar.

När vi är på besök, är det skönt för alla parter att man har en hund som ligger på sin filt eller i sin medtagna bur.

Ingen stör hunden, så hunden känner sig trygg och inte behöver ta ställning till olika situationer. Det kan skapa en stress hos hunden. Den är ju faktiskt i en annans revir.

Att låta hunden springa runt och undersöka i det nya hemmet, tycker jag är onödigt. Man skapar lätt ett behov hos hunden av att och ibland kan hunden uppfatta det som en belastning. Om hunden genom det känner en nödvändig kontrollkänsla/egenkontroll, kan det vara rätt att hunden undersöker.

Jag brukar jämför att jag inte går in i andras hem och går in i deras sovrum och kollar i deras nattbord, utan jag är där med respekt och förtroende och vill bara umgås och vara social en stund. Hunden behöver ju inte huvudrollen, utan kan i sin trygghet bara vara med.

När vi kommer börjar vi alltid med att promenera
så vi lär känna varandra utan att hälsa.

Min familj kallar det för att "åka buss" och det känns tryggt.

Sedan leker vi innan vi går in till dom.
Vi får nämligen inte leka inomhus, för där ska vi
bara vila när vi är på besök.

Då ligger jag på min filt nära matte och husse.
Det känns skönt, får då är jag ju trött efter leken.

Nu har de börjat lämna mig så jag är ensam en stund.
Jag har blivit äldre och tryggare, så det gör ingenting.

Ensam hemma

Att vänta med att träna ensam hemma kan bara vara en fördel. Då är valpen äldre, kanske är mer självständig och känner sig tryggare i sig själv. Vi får inte glömma att hunden är ett flockdjur och känner det naturligt att vara tillsammans.

Det första man kan börja med är att låta valpen vara kvar i rummet du lämnar. Exempelvis behöver inte valpen vara med inne på toaletten, utan försöka träna trygghet på avstånd.

När du lämnar valpen, bör man minska utrymmet den vistas i. Den behöver inte hela huset eller lägenheten, utan bara några rum. Då blir det mindre att vakta när du är borta och skapar mer trygghet för valpen.

Hur kan man träna?

När man lämnar hunden, är det bra att den är trött efter en aktiv promenad. Kom tillbaka efter en mycket kort stund och ge den en godis när du kommer hem. Du har ju bara hämtat en godis. Sedan kan du utöka tiden.

Om ensam hemma inte fungerar trots aktiv promenad och trött hund, kan man prova en annan metod. Ta fram aktiveringsleksaker laddade med godis. De kommer fram bara när den ska lämnas, vilket skapar en positiv situation när ni lämnar. Första gången i träningen är du borta mycket korta stunder. När du kommer tillbaka, tar du bort alla aktiveringsleksaker som du nyss la fram. Valpen ska känna att det blir en förlust när du kommer hem och en vinst när du går.

Nästa gång gör du om processen, men är borta lite längre stund som du succesivt ökar i tid. När du är borta så länge, så att hunden hinner genom alla leksaker och ätit dess innehåll, blir den trött och lägger sig för att sova.

Denne metod har hjälpt många, så den är värd att prova.

Om hunden har kissat när du kommer hem, kan det bero på stress. Det är ingen protest som många tolkar det som. Stress och oro gör att det ger lugnande effekt att "tömma systemet" och kissa.

När någon i min familj kommer hem, blir jag jätteglad.
Då hoppar jag upp för att pussa de, men det är inte så populärt.

Jag förstår inte, för jag vill ju bara hälsa i mungiporna.
Det har jag alltid gjort.

När man kommer hem, är det viktigt att inte göra så stor grej av det. Då förstärker man att du varit borta.

Agera som om du nyss bara har hämtat posten eller godis.

När någon kommer hem till er, är det enklaste att låta personen kasta lite godis till valpen bort från sig.

Då har valpen något att göra medan personen tar av sig.

När den är klar med att äta, har nyhetens behag släkts och det är oftast inte lika intressant att hälsa längre.

Valpen går mer över i undersökande av personen genom att få information och vill lukta på kläderna.

Gör alla personer på samma sätt, skapas förväntan längre bort från de som kommer. Då blir det inget förbud, utan är förväntan på annat håll.

Det finns andra träningsätt att ta till, men prova denna metod först eftersom den är enkel att träna som brukar ge resultat.

Nu har de hittat på annat när någon kommer hem, då kastas det godis så fort de kommer in.

Jag hinner ju inte hälsa, så det är lika bra att vänta där godiset brukar komma.

När jag är klar med att käka upp det som ligger på golvet, har de hunnit komma in och satt sig. Då är det inte så noggrant att hälsa, utan jag bara kollar vem de är.

Nu börjar det bli riktigt trevligt och roligt i min nya familj. Vi har lärt varandras språk och vi förstår varandra på ett bättre sätt. Jag känner mig faktiskt rätt så nöjd och trygg.

Jag har mina syskon och familj och jag ser fram emot att fortsätta leva med dom.

Slutord

Jag hoppas att ni som läst boken fått mer kunskap, inspiration och hjälp med er nya tid med valp. Hoppas att era barn har fått en större förståelse för hur det är att ha hund och hur positivt det kan vara med rätt stöd från oss vuxna.

Detta är bara början på något som kan bli riktigt givande och trevligt fler år framöver.

Kom ihåg att det är fler sätt att träna och komma fram till ett önskat beteende, så ha tålamod och ge inte upp.

Det är många tips och "experter" där ute, så var kritisk och känn efter om det känns rätt och logiskt. Det du kan känna dig trygg med är att det ger inget att bygga uppfostran på bestraffningar, det blir ingen bra relation.

Det finns fyra ord som kan ses som fyra bärande väggar. Det innebär att vi inte kan ta bort något ut av det, då blir det obalans och kollaps.
Kärlek - Krav - Stöd/beröm - belöning.

Lycka till!

Med vänlig hälsning
Line Steffensen

